

Plec de Prescripcions Tècniques que regiran el concurs de projectes per a la redacció del projecte Museogràfic per a la renovació museística de la Casa Museu Gaudí del Park Güell de Barcelona, la direcció de la seva execució i la coordinació de seguretat i salut.

1. Presentació

L'entitat contractant, de forma conjunta amb altres participades per Barcelona de Serveis Municipals, S.A. (en endavant, BSM), té com a missió millorar la qualitat de vida de les persones, generant experiències positives per construir una Barcelona més saludable i líder. Amb la visió de ser una empresa de referència en la gestió pública de serveis de valor afegit, els nostres valors fonamentals són l'excel·lència, la integritat, el compromís, la proactivitat i la cooperació.

Actualment BSM gestiona un conjunt d'activitats pròpies, i d'altres que l'Ajuntament de Barcelona li traspasa per encàrrec. A títol informatiu, els indiquem l'enllaç a la web corporativa de BSM per a una millor identificació de les activitats i serveis que s'hi realitzen: <https://www.bsmsa.cat/>.

Un dels espais gestionats per BSM és el Park Güell, un projecte dissenyat per Antoni Gaudí i executat parcialment entre 1900 i 1914, reconegut com a Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO el 1984. A causa de la massificació turística i l'impacte que aquesta genera en el Park Güell (en endavant, PARK), l'any 2013 l'Ajuntament de Barcelona va encarregar a BSM la regulació d'un espai delimitat dins del parc (1,7 hectàrees). Posteriorment, el 2020, aquesta regulació es va ampliar per incloure tota la Zona Monumental del recinte, amb una superfície total de 12 hectàrees.

A banda, i amb l'objectiu de millorar la gestió dels diferents espais i instal·lacions que formen part de la Zona Monumental del PARK, el 13 d'abril de 2023 BSM va signar un conveni amb la Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família (en endavant la FUNDACIÓ) relatiu a la Casa Museu Gaudí (en endavant, CMG), de la seva titularitat, situada dins la zona regulada del PARK i reconeguda una col·lecció oberta al públic des de l'any 1963. Aquest conveni, que atorga la cessió de l'espai a BSM perquè aquesta gestioni i integri de manera homogènia la CMG en el relat del PARK, contempla la gestió, per part de BSM, de la venda d'entrades, la logística i l'operativa de l'equipament i la conservació de l'immoble -incloent el jardí-, així com dels béns mobles exposats, que en data 27 de maig de 2024 es van cedir mitjançant Contracte de comodat celebrat entre les parts. A més a més, el conveni contempla la renovació dels continguts i la museografia de la CMG, per tal de millorar l'experiència del visitant a la CMG i al PARK.

2. Introducció

2.1. Objecte d'aquest plec

Aquest plec té com a objectiu establir les especificacions tècniques del concurs de projecte museogràfic per a la renovació de la museïtzació de la CMG, amb intervenció de Jurat i en una sola fase. La segona i tercera propostes més ben puntuades rebran un premi de 3.000€ cadascuna. La proposta primera, la més ben puntuada, serà la guanyadora i com a premi serà l'adjudicatària de l'elaboració del projecte museogràfic i de la posterior direcció de la producció i muntatge, previst per a l'any 2026 i que es durà a terme en una sola fase.

El contracte de serveis resultant de la resolució del concurs inclourà:

- El projecte museogràfic, inclòs el disseny gràfic de l'exposició.
- Seguiment de la producció i la direcció de l'execució del muntatge del projecte, objecte d'una licitació posterior. L'execució es durà a terme en una sola fase.

L'àmbit d'actuació seran els espais expositius de la CMG.

2.2. Context i objectius del projecte

La CMG forma part del conjunt monumental del Park Güell, una obra emblemàtica d'Antoni Gaudí que és parc públic des de 1926. Aquest conjunt, declarat Patrimoni Mundial de la Humanitat el 1984 i Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) el 1993, és un espai icònic de Barcelona que integra patrimoni històric, cultural i natural.

La CMG és una peça clau per comprendre el PARK, ja que, ben interpretada, contribueix de manera significativa a reforçar, sobretot, el valor històric i cultural d'aquest. Originalment la casa va ser concebuda, a principis del segle XX, com a casa mostra del PARK, tot i que el seu primer ús va ser com a residència d'Antoni Gaudí, que hi va viure els darrers vint anys de la seva vida. Això converteix la CMG en un espai idoni per parlar tant del PARK com a projecte urbanístic i immobiliari impulsat per Eusebi Güell a la ciutat de Barcelona de principis del segle XX, com per aprofundir en la vida i les facetes personals de l'arquitecte, i anar més enllà de l'enfocament de l'arquitecte com a geni aïllat.

El projecte de renovació museogràfica s'ha de basar en:

- El pre-guió de continguts elaborat pel centre de recerca de la Universitat de Barcelona GRACMON, annexat en aquest plec en tant que Annex 1. El projecte a realitzar per part del guanyador es farà a partir del guió finalitzat per GRACMON, que serà d'acord amb la previsió, al mes de maig.
- Una visita lliure el màxim d'inclusiva possible d'aproximadament 140 persones l'hora a l'interior de la casa.
- Criteris museogràfics i estratègies de disseny que transformin l'espai en una experiència actual i singular, clara i pedagògica, innovadora i respectuosa, amb recursos interactius i immersius, accessible per a tothom i amb l'objectiu de superar les expectatives del visitant.
- La integració amb subtileza i coherència de les tecnologies digitals, recursos interactius i immersius proposats, amb els objectes exposats i amb la casa.
- La cura per les característiques arquitectòniques i les infraestructures de la CMG, i del seu valor com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) i com a Patrimoni de la Humanitat. Per això, la intervenció proposada haurà de ser el màxim respectuosa i exempta de l'edifici possible, de manera que pugui ser considerada com complementària i es pugui retirar i així retornar l'espai ocupat a l'estat previ sense dificultats, si fos necessari.
- La garantia de la conservació i promoció dels valors patrimonials i culturals associats a Antoni Gaudí, al PARK i a la ciutat.
- La previsió de la màxima qualitat, coherència i viabilitat tècnica i econòmica del projecte museogràfic.

Se seleccionarà el projecte que respongui millor a la filosofia de l'encàrrec, que sigui més original, més innovador i que resolgui els requeriments funcionals més adequadament a les característiques de la casa, dins els termes i limitacions pressupostàries i d'acord amb aquestes bases de concurs o plec de clàusules.

2.3. Normativa aplicable

El procediment i les propostes presentades en el context del mateix, es regiran per la legislació vigent en matèria de patrimoni cultural, accessibilitat, seguretat i conservació. Els participants hauran d'assegurar que les propostes compleixin amb les normatives locals, autonòmiques, nacionals i internacionals aplicables a la museografia i a la protecció del patrimoni.

3. Presentació de la CMG

3.1. Característiques de la CMG

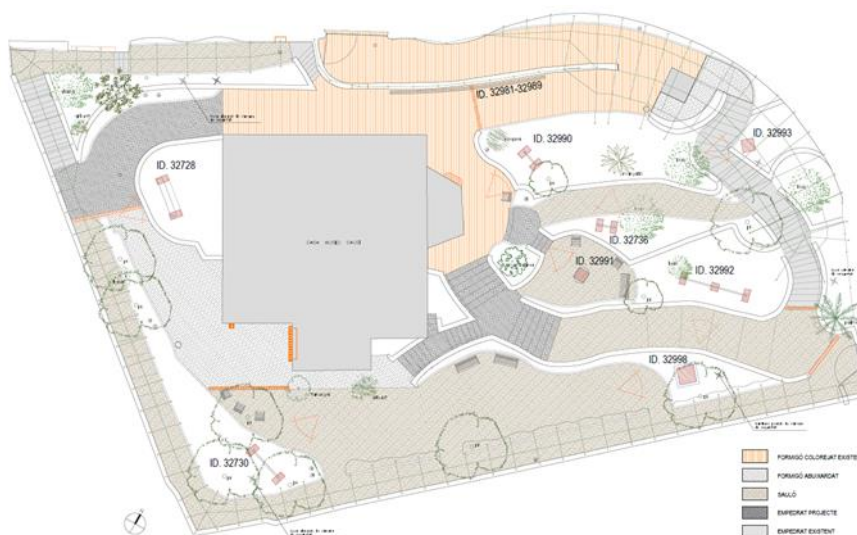
La CMG, reconeguda com a col·lecció oberta al públic el 1963, originalment va ser concebuda, entre 1093 i 1905, com a casa mostra del projecte urbanístic del PARK i, poc després de la seva edificació, va passar a ser la residència d'Antoni Gaudí entre 1906 i finals de 1925. L'edifici, obra de Francesc Berenguer i Mestres, col·laborador estret de Gaudí, és un exemple d'arquitectura modernista barcelonina.

Des de 1997, la CMG és propietat de la FUNDACIÓ i, a partir de maig de 2024, parcialment gestionada per BSM. L'estat de conservació general de la CMG és bo.

3.2. Ubicació i composició:

3.2.1. La CMG és una finca de 1.375 m², que consta d'un jardí privat i una casa. La finca està situada dins del PARK*, a prop de l'accés al recinte per la Ctra. del Carmel.

*https://www.google.es/maps/place/Casa+Museu+de+Gaud%C3%AD/@41.4144383,2.1509924,853m/data=!3m2!1e3!4b1!4m6!3m5!1s0x12a4a2dccefde0e1:0xf3586e29b7410dfe!8m2!3d41.414433!4d2.1535141!16s%2Fm%2F0hq_Odn?hl=es&entry=ttu&g_ep=EgoyMDI0MTIxMS4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D

Planta del jardí

Façana NE de la CMG

Secció de la façana NE de la CMG

- 3.2.2. La composició i organització actual de la CMG és la següent:

El jardí:

Funciona com a museu a l'aire lliure, amb elements arquitectònics procedents d'obres de Gaudí i els seus col·laboradors, exposats permanentment. Es caracteritza per parterres enjardinats i pel seu desnivell, salvat per una rampa principal, escales i camins interconnectats, que el fan més accessible. Destaca la pèrgola que l'envolta, probablement dissenyada per Gaudí, i les portes i les reixes de tancament de ferro, dissenyades per Francesc Berenguer. El jardí inclou punts de descans i contemplació, i lavabos accessibles als visitants de la casa.

La casa:

Està distribuïda en semisoterrani, planta baixa, primera planta, segona planta amb terrasses, un petit altell i una torre. Els espais públics, a banda del jardí, són d'una banda el semisoterrani (actualment botiga) i, destinades a l'exposició permanent interior, gran part de la planta baixa i tota la primera planta. Es diu que el finestral que hi ha al menjador de la planta baixa, a la façana NO, és un afegit d'Antoni Gaudí per tal de contemplar el Turó de les tres Creus. Per accedir a la primera planta, el visitant ha de pujar per una escala interior que arrenca al rebedor. Actualment els espais expositius interiors mostren mobles, objectes personals de Gaudí i elements que evocen la seva vida i la seva obra, així com l'evocació del dormitori de l'arquitecte en aquesta casa, i d'un oratori.

Accessos:

L'accés a la finca actualment es realitza pel vial principal del PARK. La rampa del jardí condueix directament a l'entrada principal de la casa, i permet arribar a l'accés de la botiga situada al semisoterrani i a la zona inferior del jardí. També hi ha un accés a la part baixa del jardí de la finca, actualment tancat per motius d'accessibilitat i com a mesura de control de l'aforament. Des d'aquest punt, es podria evocar la perspectiva que Gaudí tenia en tornar a casa quan accedia per aquesta porta.

L'entrada principal de la casa està protegida per un cancell de ferro i vidre, possiblement afegit per Gaudí, que funciona com a entrada i sortida per al visitant. A banda, la casa té una porta lateral d'ús exclusiu per al personal.

L'accés per la porta de doble fulla situada a la part baixa de la casa, al semisoterrani, és exclusivament per a l'entrada a la botiga.

3.3 Anteriors intervencions

Després de la mort de Gaudí i abans de convertir-se en casa-museu, l'edifici va ser la residència del matrimoni italià Chiappo-Arietti, que la va adquirir després de la mort de Gaudí l'any 1926. Posteriorment, va ser adaptada com a espai expositiu per a la seva inauguració com a CMG l'any 1963. Les modificacions efectuades tant pel matrimoni italià com pels primers gestors de la CMG no es coneixen. A més, es desconeix quina era la distribució original de la casa durant el període en què va ser l'habitatge de Gaudí, tot i que existeixen plànols signats que no acaben de correspondre's. Per a més informació, podeu consultar el web de la Sagrada Família: <https://sagradafamilia.org/casa-museu-gaudi>.

Des de 1997, la FUNDACIÓ n'és propietària i ha treballat per preservar-la, millorant les instal·lacions de la casa i el jardí, i curant pel seu llegat. A l'interior de la casa va implementar un sistema de climatització adaptat a les normatives vigents i a la singularitat de l'edifici. Al jardí, va adequar la rampa principal per millorar l'accessibilitat, i va actualitzar l'enjardinament.

3.4. Protecció patrimonial

La CMG forma part del Park Güell, declarat Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) i Patrimoni de la Humanitat des de 1984. Totes les intervencions en l'edifici i el jardí han de respectar les normatives de conservació del patrimoni arquitectònic i vegetal, preservant els valors històrics i culturals del lloc.

4. Contingut de les propostes al concurs de projectes

4.1. Tasques i documentació requerida per a la presentació de les propostes de projectes

4.1.1. Els participants hauran de presentar una proposta que s'ajusti als criteris de valoració establerts mitjançant criteris de judici de valor i que integri tota la informació gràfica i textual necessària per assegurar una comprensió completa del projecte. Aquesta proposta haurà d'incloure els següents elements:

- **Memòria museogràfica**, que inclogui **la proposta de valor del projecte, justificant la seva originalitat, atractiu diferencial i encaix amb el pre-guió de GRACMON, així com la descripció bàsica dels continguts, experiències i elements clau a implementar en cada àmbit**, justificant les decisions de disseny i els recursos proposats, les solucions d'accessibilitat ideades i presentant una idea global del missatge a comunicar, pensant en un públic divers, tant pel que fa a la procedència, edats, singularitats i motivacions.
- **El projecte de l'espai d'exposició, interacció i immersió**, amb la planta de la distribució i la presentació dels recursos i elements que conformen l'exposició, així com els suports i sistemes d'il·luminació. Explicació dels elements considerats singulars de la proposta amb esbossos i esquemes.
- **Planta de circulació** mostrant possibles itineraris proposats per a diferents tipus de visitants, i per a d'altres persones i serveis vinculades a la gestió i funcionament de la CMG.
- **Plantejament del projecte gràfic, senyalística i comunicació dels continguts**.

Proposició raonada dels recursos tecnològics, audiovisuals i/o altres recursos interactius i/o immersius, incloent la seva disposició i la descripció sumària de tots aquells elements i aplicacions multimèdia a subministrar, programar, instal·lar i executar.

- **Desenvolupament d'un l'àmbit de l'exposició que es consideri més destacable**, amb alçats generals i representació 3D, mostrant colors i materials utilitzats, la ubicació d'elements i recursos i la gràfica corresponent.
- **Desenvolupament d'un altre element o aspecte del projecte que també es consideri rellevant.**
- **Pressupost màxim aproximat** de la producció, instal·lació, muntatge i posada en funcionament de la proposta, per partides i que respecti el pressupost màxim d'execució del projecte, que és de 350.000€.
- **Pla de treball** justificatiu dels terminis de la proposta, especificant les tasques dels components de l'equip, que inclogui un cronograma.

4.1.2. El format de presentació de les propostes, haurà d'ajustar-se de forma orientativa a les indicacions:

- Format DIN A3 amb orientació apaïxada, en un únic arxiu pdf.
- Redacció d'aproximadament 45.000 caràcters amb espais.

5. Tasques i documentació requerida a l'adjudicatari en relació amb la redacció del projecte museogràfic.

5.1. Tasques i documentació requerida en relació amb la redacció del projecte museogràfic orientat a la seva producció i execució.

El guanyador, a partir de la seva idea i en els terminis establerts en aquest plec, haurà d'elaborar un projecte integral i normatiu que inclogui:

- **El Projecte executiu**, i on s'estableixin les línies principals d'actuació així com àmbits que tindrà la CMG, amb tota la informació necessària detallada, precisada i enumerada per poder executar ordenadament el projecte, amb la planimetria complerta i el desenvolupament tècnic de la proposta, amidaments detallats, representació 3d (dibuixos/renders/maquetes), i incloent la valoració econòmica per capítols i partides i el cronograma d'execució, així com qualsevol altre element o eina, imprescindible per a l'execució del projecte. S'inclourà:

1.- Memòria museogràfica amb el títol, introducció i presentació dels objectius, la justificació del projecte i solucions presentades –criteris, estratègies de presentació i d'accessibilitat-: línies i àmbits del discurs expositiu, i criteris museogràfics, i de conservació; plantejament del funcionament de la visita i els fluxos de públic durant aquesta.

2.-Projecte descriptiu que presenti el detall i situació a escala de tots els elements de la museografia en el plànol, incloent objectes patrimonials, els recursos audiovisuals, interactius, immersius, suports multimèdia, escenogràfics, etc. En aquest apartat també es determinarà el mobiliari general i elements de mobiliari auxiliar que corresponguin.

3.- Projecte gràfic, textual –general; d'àmbit, subàmbits, cartel·les, senyalística- i no textual, si és el cas.

4.- El projecte tècnic d'audiovisuals i/o altres recursos interactius i/o immersius, si és el cas (amb escaleta i proposta de tractament).

5. Desenvolupament tècnic de la proposta: **Document de condicions tècniques del projecte museogràfic a executar per fer possible la producció, el subministrament i el muntatge i instal·lacions necessaris.** Incorporarà la planimetria completa de les instal·lacions del muntatge (cablejat elèctric, xarxa, so i vídeo) i tecnològics – projectors, monitors, il·luminació, so, sensors, sistemes de control, etc i audiovisuals (vídeos, àudios i interactius).

4.- **Memòria de qualitats** amb les fitxes tècniques dels elements de control, il·luminació, audiovisuals, interactius i equips informàtics o tecnològics que incorpori el projecte.

5.- **Amidaments i pressupost:** relació detallada de totes les despeses del projecte per espais i elements.

6.- **Cronograma detallat.** El termini màxim d'execució del projecte museogràfic s'establirà en tres mesos, que serà objecte de millora, conforme al previst al Plec de Bases.

7.- **Planimetria completa.**

8.- **Pla de manteniment i actualització a sostenible i actualització dels continguts del projecte,** a dos anys un cop implementat.

- **Estudi bàsic seguretat i salut** del projecte a executar.
- **Projecte executiu i de legalització, instal·lacions que s'hagin d'executar,** si és el cas, així com justificació de la legislació que li sigui d'aplicació.
- **Projecte de justificació del compliment de normativa** de seguretat contra incendis del projecte a executar.

El projecte executiu resultant definirà les tasques necessàries per a la seva posterior producció i posada en funcionament.

Posteriorment a l'entrega i validació del projecte i un cop concursada i adjudicada l'execució, s'haurà de fer el seguiment de la producció i la direcció i coordinació de l'execució del muntatge. A aquest efecte, l'adjudicatari determinarà un responsable del contracte amb el qual es canalitzaran les interlocucions i amb el qual es coordinaran les tasques a desenvolupar.

5.2. Lliurament final del projecte

- El projecte es lliurarà digitalment en format PDF i en un suport informàtic.

6. Documentació annexa que es facilita als concursants

- **Pre-guio de continguts** i la relació d'objectes a exposar, desenvolupats per GRACMON → Annex 1
- **Plantes i alçats generals** de la CMG en PDF → Annex 2

7. Primes de participació

10.1. Pels participants

El tercer i segon millors classificats, rebran una prima de participació de 3.000 € (IVA exclòs).

El pagament de les primes de participació es realitzarà mitjançant factura emesa pels concursants seleccionats, per l'import que es detalla en l'apartat anterior i sense IVA. La factura haurà d'ésser emesa dins del termini d'un mes a comptar des de la data de resolució del concurs. L'administració procedirà al pagament de les factures dins dels terminis establerts per la legislació vigent.

Per part del Jurat s'aixecarà acta de la documentació presentada per cada concursant per tal que l'òrgan de contractació procedeixi a l'aprovació del pagament als interessats.

10.2. Pel guanyador

El guanyador rebrà com a premi la elaboració del Projecte museogràfic de la CMG, la direcció de la seva execució, així com la coordinació de la seguretat i la salut.

8. Condicions legals

El projecte de museografia haurà de complir amb tota la normativa legal vigent aplicable en matèria de patrimoni cultural, seguretat, accessibilitat i conservació. Això inclou, però no es limita a:

- Llei de Patrimoni Cultural: El projecte haurà de respectar les normatives relatives a la protecció i conservació del patrimoni arquitectònic, ja que la CMG és un Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).
- Normativa d'accessibilitat: Totes les propostes han de complir amb les lleis d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, garantint que tots els espais siguin accessibles per a persones amb mobilitat reduïda i amb altres discapacitats.
- Normativa de seguretat: El projecte haurà de garantir que totes les instal·lacions compleixin amb les normatives de seguretat per a la protecció dels visitants i del patrimoni, incloent els requeriments de seguretat contra incendis, evacuació, senyalització d'emergència, i seguretat estructural.

Nuria Grau Creus
Cap d'Àrea Museografia
Barcelona de Serveis Municipals S.A

ANNEX 1

[DOCUMENT A PART, PREGUIÓ]

ANNEX 2

[DOCUMENT A PART, PLÀNOLS DE LA CMG EN PDF]